

ORIENTATIE ONDER WATER

Auteurs: De Sectie Technisch Duiken
Instructeurs van de NELOS

ORIËNTATIE ONDER WATER

1. INLEIDING

Waar we ons tijdens de duik **exact** bevinden is meestal niet erg belangrijk, maar dat we steeds weten waar zich de kust of de boot bevindt kan van levensbelang zijn! De bedoeling van het werken met een kompas is dan ook vrij duidelijk; we wensen onze zwemrichting steeds onder controle te houden! Vermits er onder water geen echte wegen aangelegd zijn en het aantal referentiepunten in veel gevallen eerder beperkt is (dit is mede het gevolg van de beperkte zichtbaarheid), moeten we in onze wateren zeer dikwijls beroep doen op het kompas om onze weg naar het doel, maar vooral terug naar de kant of de boot, te kunnen vinden.

Het werken met dit relatief eenvoudig instrument zorgt dikwijls voor verhitte discussies onder duikers. De ene wil zijn kompas instellen naar het doel; de andere zet zijn kompas liever richting kant of boot. Sommigen willen bij het vertrek het noorden tussen de twee streepjes geplaatst zien; anderen verkiezen het driehoekje of het bolletje. Daarbij komt dan nog dat er twee soorten constructies (zie verder) in de handel zijn en dit leidt dikwijls tot verwarring bij de gebruikers van het kompas.

Algemeen kunnen we zeggen dat het kompas bestaat uit een vrij opgehangen magnetische naald. Deze naald zal steeds eenzelfde richting aanduiden (deze van het magnetische noorden (Nm)). Deze richting valt meestal niet samen met het geografische of het werkelijke noorden (Nw).

Het is de bedoeling om wat meer duidelijkheid te brengen in de werking van het kompas en het gebruik ervan zodat de onzekerheid op het gebied van oriëntatie, die vele duikers hebben, omslaat in een veilig zelfvertrouwen.

2. Enkele definities

2.1. De zwemrichting

Dit is de gemarkeerde lijn die we meestal in het bovenzvlak van het kompas terugvinden en die zou moeten samenvallen met de zwemrichting van de duiker. Het is meestal een rode of een witte lijn die twee diametraal tegenover elkaar geplaatste punten op het kompas met elkaar verbindt (één punt vooraan (het dichtst bij de duiker) en één punt achteraan (van de duiker weg)). Bij sommige kompassen is de rode lijn weggelaten, maar in dat geval vinden we twee inkepingen op de rand van het kompas.

2.2. De indeling van het kompas.

2.2.1. De indeling in graden

Deze indeling loopt van 0° tot 360°, in de richting van de wijzers van het uurwerk.

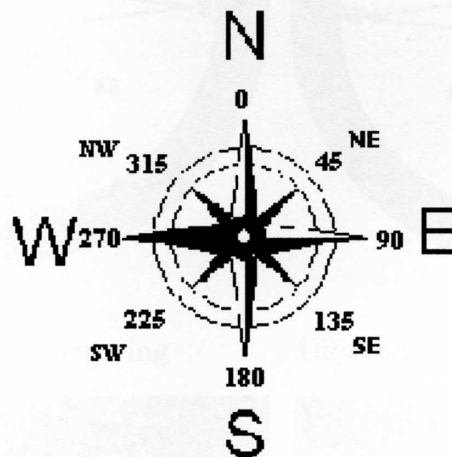
2.2.2. De indeling in windstreken (de windroos).

In het totaal zijn er 32 streken te onderscheiden (wordt nog zelden gebruikt).

Elke streek heeft een hoek van $360/32 = 11^{\circ}25'$

De vier hoofdwindstreken zijn: **Noord** (0° of 360°) – **Oost** (90°) – **Zuid** (180°) – **West** (270°).

Op het kompas duidt men ze meestal aan met de eerste letter van de En-

gelstalige hoofdwindstreken : **North** – **East** – **South** - **West**

Verder wordt de windroos onderverdeeld in tussenwindstreken:

Noordoost (**NE**) - Zuidoost (**SE**) - Noordwest (**NW**) - Zuidwest (**SW**)

Volledigheidshalve vermelden we het bestaan van de ondertussenwindstreken, die echter voor ons duikers van minder belang zijn:

NOORDNOORDOOST

OOSTNOORDOOST

OOSTZUIDOOST

ZUIDZUIDOOST

ZUIDZUIDWEST

WESTZUIDWEST

WESTNOORDWEST

NOORDNOORDWEST

2.2.3. De indeling in 4 kwadranten.

Elk kwadrant bevat een hoek van 90° . Het eerste kwadrant is gelegen tussen 0° en 90° ; het tweede kwadrant is gelegen tussen 90° en 180° ; het derde kwadrant is gelegen tussen 180° en 270° en het vierde kwadrant tenslotte is gelegen tussen 270° en 360° (0°).

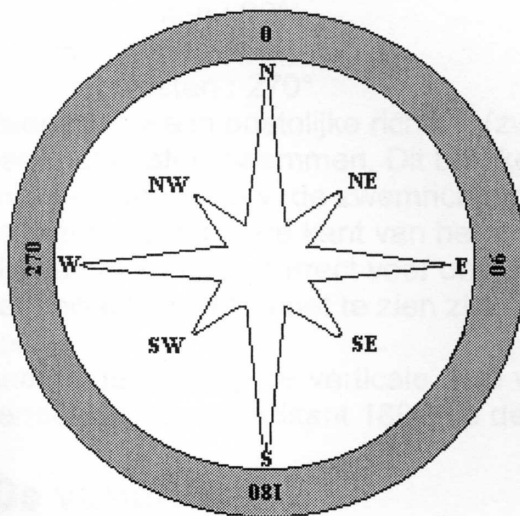
2.3. De verstelbare ring.

Hier kan men twee soorten kompassen onderscheiden. Inderdaad kan bij sommige kompassen de inwendige ring (met hieraan verbonden de twee streepjes en diametraal daar tegenover het driehoekje of het bolletje) verstellen. Bij andere kompassen is de uitwendige windroos of gradenaanduiding verstelbaar.

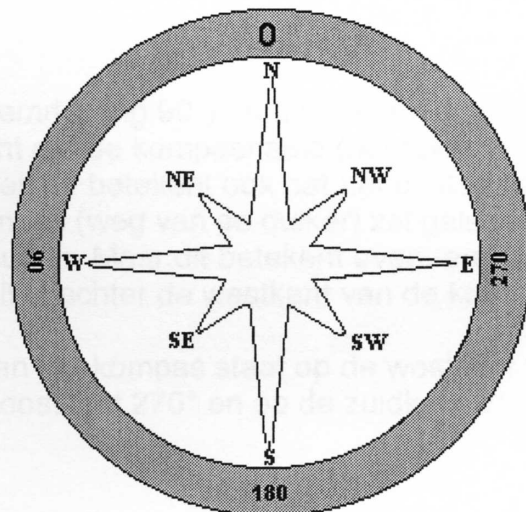
Zeer belangrijke opmerking :

Bij het kompas met inwendig verstelbare ring is de gradenaanduiding, aan de buitenkant op het kompasshuis aangebracht, gemarkeerd van 0° tot 360° **tegen de wijzers van het uurwerk in !**

Bij het kompas met uitwendig verstelbare gradenaanduiding is deze indeling van 0° tot 360° **met de wijzers van het uurwerk mee!**

Inwendig verstelbare ring

Uitwendig verstelbare gradenaanduiding

